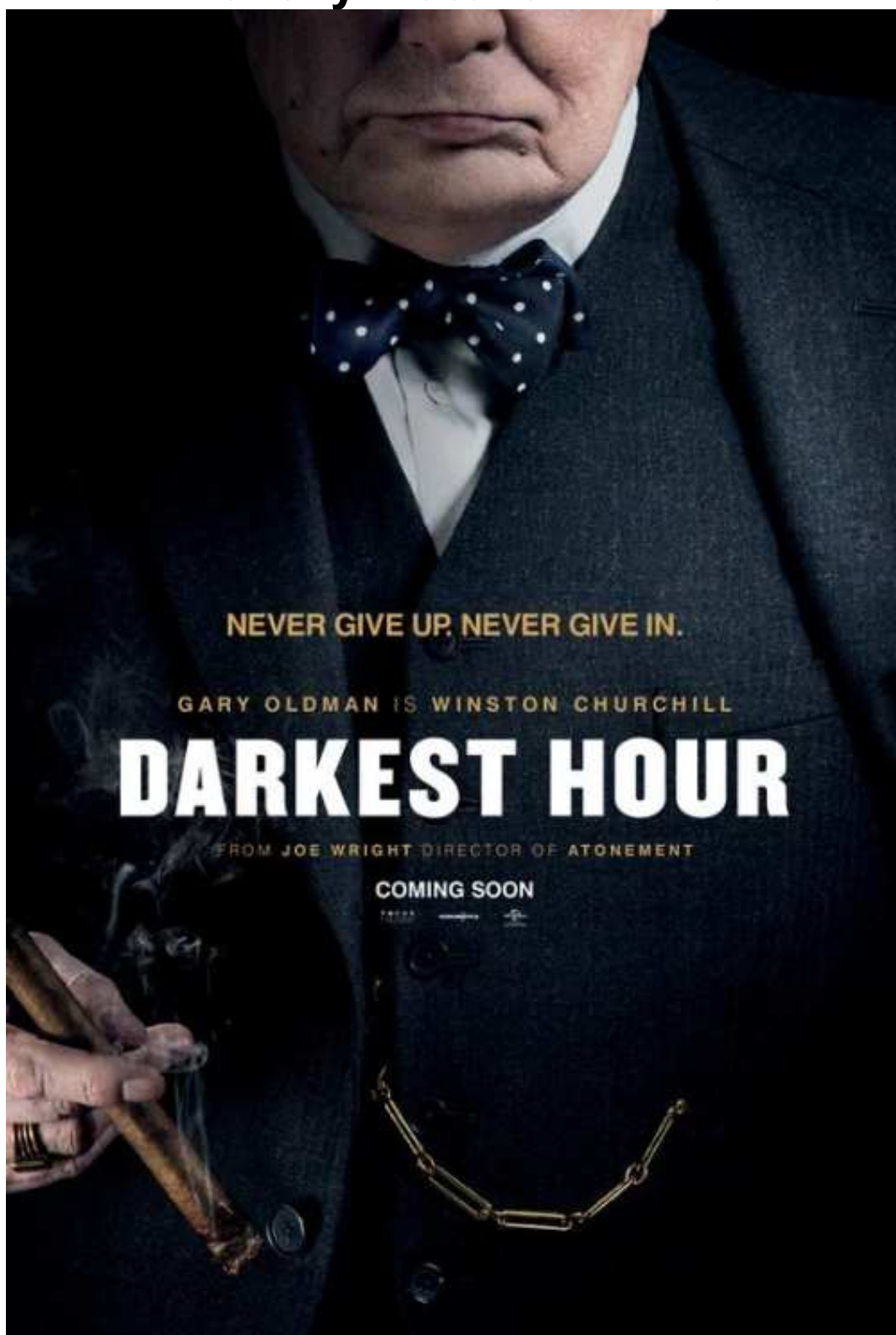


Nejtemnější hodina

Tiskový materiál k filmu



V kinech od 11. ledna 2018

OBSAZENÍ

Winston Churchill.....Gary Oldman
Clemmie Churchill.....Kristin Scott Thomas
Elizabeth Laytonová.....Lily James
Viscount Halifax.....Stephen Dillane
Neville Chamberlain.....Ronald Pickup
King George VI.....Ben Mendelsohn

FILMOVÍ TVŮRCI

Režie.....Joe Wright
Produkce.....Tim Bevan, Eric Fellner, Lisa Bruce, Anthony
McCarten, Douglas Urbanski
Scénář Anthony McCarten

Délka filmu: 125 min



Nejtemnější hodina

Přehled

Ve strhujícím snímku **Nejtemnější hodina**, režírovaném Joe Wrightem, září na Oscara nominovaný držitel ceny BAFTA Gary Oldman, který zobrazil postavu Winstona Churchilla v příběhu založeném na skutečných událostech z doby jeho prvních týdnů ve funkci na začátku druhé světové války. Díky scenáristovi Anthonymu McCartenovi, navrženému na Cenu Akademie, se můžeme podívat na muže, který se za touto ikonou skrývá.

Churchill, brilantní a duchaplný státník, který je ve svých 65 letech oddaným členem parlamentu, je nepravděpodobným kandidátem na post premiéra, nicméně situace v Evropě je zoufalá. Když Spojenci nadále podléhají nacistům a britská armáda nadále čelí problémům ve Francii, Churchill je s naléhavostí jmenován do funkce 10. května 1940.

Když se hrozba invaze na Spojené království Hitlerovými jednotkami nejasně rýsuje a 300 tisíc britských vojáků zůstává zahnaných do kouta v Dunkirku, Churchill zjišťuje, že jeho vlastní strana proti němu chystá spiknutí a král Jiří VI. (držitel Ceny Emmy Ben Mendelsohn) je skeptický, jestli jeho nový premiér takovou výzvu zvládne. Je konfrontován s nejzazším rozhodnutím – vyjednat s nacistickým Německem mírovou smlouvu a za hroživou cenu zachránit britský lid nebo pokračovat v bojích s velmi nejasnými vyhlídkami.

S podporou své ženy Clemmie (Kristin Scott Thomas nominovaná na Oscara), s kterou žije v manželství již 31 let, hledá Churchill inspiraci v britském lidu, aby stál rozhodně a bojoval za ideály svého národa – volnost a svobodu. Se sjednocením jeho síly a slov mu pomáhá jeho vytrvalá sekretářka (Lily Jamesová) – Winston musí napsat a předat lidem takové projevy, které národ sjednotí. Nejen, že Winston musí odolat své vlastní nejtemnější hodině, ale zároveň s tím se snaží navždy změnit směr světových dějin.

Focus Features společně s Perfect World Pictures of a Working Title uvádí film Joe Wrighta s Gary Oldmanem v hlavní roli – **Nejtemnější hodina**. Dále hrají: Kristin Scott Thomas, Lily James, Stephen Dillane, Ronald Pickup a Ben Mendelsohn. O hudbu se postaral Darion Marianelli. Masky, make-up a vlasy pro Garyho Oldmana – Kazuhiro Tsuji. Maku-up a vlasy – Ivana Primorac. Kostýmní výtvarnice – Jacqueline Durran. Editor – Valerio Bonelli. Výprava – Sarah Greenwood. Kamera – Bruno Delbonnel, AFC, ASC. Výkonní producenti – James Biddle, Lucas Webb, Liza Chasin. Napsal Anthony McCarten. Produkce – Tim Bevan, Eric Fellner, Lisa Bruce, Anthony McCarten, Douglas Urbanski. Režie – Joe Wright.

Nejtemnější hodina

O produkci

Slova a souvislosti

„Za temných dní a temných nocí, kdy Británie stála sama a většina mužů zachraňovala Angličany zoufalé z anglického života, on zmobilizoval anglický jazyk a poslal ho do války. Rozžhavená kvalita jeho slov zažehla odvahu v jeho krajanech.“ Prezident John F. Kennedy, 1963

„Slova umí měnit a mění svět. To je přesně to, co se skrze Winstona Churchilla stalo v roce 1940,“ žasne držitel ceny BAFTA, scenárista a producent Anthony McCarten. „Byl pod intenzivním politickým a osobním tlakem, ale i přesto se během několika dní vyšvihl tak vysoko – znovu a znovu po sobě.“

McCarten byl dlouho zaujatý životem tohoto legendárního státníka a stejně jako mnoho dalších našel inspiraci v Churchillových projevech a v jeho výmluvnosti. Jeho nedávný scénář k filmu *Teorie všeho*, nominovaný na Cenu Akademie, prozkoumává život dalšího velikána – Stephena Hawkinga, jehož slova změnila svět i poté, co už nemohl dále mluvit. McCartena to přitahovalo hlavně k intenzivnímu období „od 10. května do 4. června, během kterého Winston změnil uhlí v diamanty“.

Záchytnými body jeho původního scénáře k **Nejtemnější hodině** byly tři proslovy, které Churchill napsal a pronesl mezi květnem a červnem 1940.

Často se říká, že první dny nebo týdny v nové práci jsou náročné. Tento 65letý muž byl na premiéra Velké Británie jmenován 10. května 1940, kdy sázky jen stěží mohly být vyšší. Spojenecké země již byly ve válce s Adolfem Hitlerem a jedna demokracie za druhou padala pod jeho nacistickou nadvládou. Británie se nyní ocitla na kraji srázu. Dilematem bylo, jestli zocelit nervy a vejít hluboko do konfliktu nebo od války úplně ustoupit spolu s nemyslitelnými následky pro britskou suverenitu.

„Otázkou bylo, jestli bojovat sami za sebe, možná pod hrozbou zničení armádních sil nebo i celého národa, anebo to hrát na jistotu – v což věřil Viscount Halifax společně s (odstupujícím) premiérem Nevillem Chamberlainem – což by skončilo upsáním se Hitlerovi. Winston se musel tímto problémem prokousat a zjistil, že sám s britským zřízením bojuje,“ objasňuje McCarten.

McCartenovo zkoumání ho dovedlo až k minutám, kdy společně jednal Churchillův vojenský kabinet. „Tyto minuty odhalily období pochybností, něco, co vzhledem k jeho statnému vůdcovství nebereme v úvahu. Winston věděl,

že v minulosti udělal chyby, nepochybně během první světové války v bitvě u Gallipoli," poznamenává McCarten.

„Piedestaly jsou pro sochy a ne pro lidi a pozorné čtení těchto událostí neodhaluje pouze vůdce uprostřed problému, pod palbou ze všech stran a nejistého, kterým směrem se má vydat, ale také jak nebezpečně blízko se jeho země dostala ke vstoupení do „mírové smlouvy“ s nepřítelem, která by s podepsáním přetvořila navždy náš svět.“

McCarten si nastavil velmi intenzivní pracovní rozvrh, ve kterém se snažil vyobrazit toto historické období a během prvních 8 dnů napsal 16 stran. Ukázal je producentce Lise Bruce, která byla nominována na Cenu Akademie a je držitelkou ceny BAFTA a se kterou McCarten vytvořil *Teorii všeho*.

„Přečetla jsem si to a hned mi došlo, že Anthony opět vytvořil velmi intimní pohled na lidskost ikony. Všichni jsme se ve škole učili o druhé světové válce a možná si myslíme, že si toho pamatujeme více, než si skutečně pamatujeme. Anthony proto do scénáře vložil dostatek kontextu na to, že i když o téhle době nevíte všechno, tak jste schopni si jasně představit, co se dělo ve světě, který kolem Winstona obíhal," poznamenává Bruce.

„V **Nejtemnější hodině** ho, i přes jeho důvtip a inteligenci, kterými je znám, vidíme v jiném světle. Na co se Anthony soustředil, bylo sdělit Churchillovu vizi, jeho hlas vůdce a jeho schopnost posoudit na čem záleží. Churchill měl hlas a podařilo se mu dostat lidi na svou stranu, dokonce i členy oponujících stran. Dostal všechny do řady s myšlenkou postavit se Hitlerovi a bojovat, s porozuměním té obrovské hrozby ve větším – daleko větším – měřítku.“

Bruce dodává, že i po dekáдах „ je **Nejtemnější hodina** nadčasová, protože i teď cítíme nedostatek vůdcovství, chceme, aby se někdo postavil tak, jako to udělal Winston. Název filmu stojí na jeho vlastním posouzení této doby, jako na největší výzvu, které kdy musel čelit. Celý jeho život, který byl už tak dost působivý, vedl k tomuto okamžiku.

„Pokud diváci poznají ikonu té doby jako lidskou bytost, pak jeho vůdcovské kvality budou ještě daleko inspirativnější.“

Poté, co se Wright zapojil do projektu, úzce pracoval i na vývoji scénáře. „Joe se stal v procesu nenahraditelným spojencem. Strávili jsme řadu týdnů tím, že ze mě Joe dostával to nejlepší pro každý řádek toho scénáře. Byl jsem u něj doma více než dvacetkrát a pokaždé mě uvítal slovy „Jsem rád, že tě vidím! Takže, strana jedna ...“

„Tahle pečlivost a testování každého momentu ten scénář zdokonalila.“

„Představoval jsem si tento film pro celý svět, ne jenom pro britské publikum,“ poznamenává Wright.

„Všichni jsme viděli filmy o vůdcích. Tématicky je **Nejtemnější hodina** o nejistotě, o krizi jistoty. Co vás na tomto filmu pohltí, je to, že jste společně s touto legendou během chvíle, kdy se povýšil nad všechny obtížnosti, kterým všichni čelíme.“

Vzhledem k tomu, jak zastrašující je pro herce ztvárnit ikonu, filmoví tvůrci během obsazování role museli čelit nejedné výzvě.

Fellner usoudil, že nejlepší je jít přímo ke zdroji – k samotnému Garymu Oldmanovi – který začal svou kariéru roku 1986 ve filmu *Sid a Nancy*, což byl také Garyho první hraný film.

Proměny

„Dělat film o Winstonu Churchillovi by odporovalo logice, pokud se nezaměříte na konkrétní události nebo časové okno, což **Nejtemnější hodina** dělá,“ říká Douglas Urbanski, dlouholetý produkční partner Garyho Oldmana a držitel ceny BAFTA.

„Když Eric Fellner začal shromažďovat lidi, aby se tento projekt prodiskutoval, uvědomili jsme si, že tahle cesta stojí za to – film, který by lidi bavil, ale zároveň by je na chvíli zastavil a nechal je zamyslet se nad ozvěnou historie.“

„Když jsem slyšel „Gary Oldman ztvární Winstona Churchilla“, řekl jsem si: „To bude výkon, který stojí za to vidět“,“ říká Joe Wright. „Je mým oblíbeným hercem už od doby, kdy jsem byl teenager: *Sid a Nancy*, *Nastražte uši*, *Gang*, ...“

„Vždy jsem byl Churchillem fascinován a on opravdu byl naším největším státníkem. Ale přesto nebyl někým, koho bych chtěl hrát. Ve skutečnosti už mi jeho role před mnoha lety nabídnuta byla, ale já jsem ten nápad odmítl.“

„Psychologická ani intelektuální výzva nebyla tou překážkou, byla to ta fyzická stránka. Myslím tím, stačí se Vám podívat na mě a na Churchilla ...“

„Když jsem viděl, kdo se k **Nejtemnější hodině** přidává, začal jsem inklinovat k tomu, že řeknu ano,“ přiznává.

„Co se mi líbilo na Anthonyho úžasném scénáři, bylo hlavně to, že to není životopisný film. Zobrazuje pouze několik stěžejních týdnů v naší historii, takže tam nejsou žádné skoky v čase a žádné stárnutí.“

Nejtemnější hodina obsahuje pro Oldmana ještě další elementární apel. Přiznává: „Chtěl jsem říct ta slova. Churchillovy proslovy, které sám psal, jsou jedny z největších v anglicky psané kultuře. Byl pozoruhodný, protože se

neuchýlil ke květnaté próze nebo k tomu, že by zahltil svoje proslovy metaforami nebo představami. Dokázal je využít, když potřeboval, ale pochopil lidi, ke kterým přímo promlouval a ujistil se, že všechno, co řekne, se dostane přímo k srdci národa.“

„Celou tu dobu zakoušel nepřízeň osudu. Jeho vlastní vláda ho nechtěla. Ve válečném kabinetě byly vnitřní spory a Churchill se bál o životy tisíců mužů uvězněných v Dunkirku. Být pod takovou hrozbou a nátlakem a zároveň mistrovsky využít anglický jazyk ..., to nebylo nic menšího než zázrak.“

Nejtemnější hodina prověřila jednu z Oldmanových zásad. „Všechno to začíná hlasem. Musel jsem sám sebe přesvědčit, že můžu znít jako Churchill. Takže jsem si našel jeden z jeho proslovů, zapnul nahrávání na mobilu a začal jsem experimentovat.“

„Poté jsem se ponořil do psaných materiálů, které nebyly součástí scénáře, abych se dozvěděl co nejvíce o člověku, který se postavil tyranovi. Chtěl jsem se dostat do toho psychologického a intelektuálního stavu. Chtěl jsem ho postavit cihlu po cihle.“

Urbanski podotýká: „Scénář překlenuje pouze několik specifických týdnů, ale Gary si o něm chtěl přečíst všechno, nasáknout z Churchilla vše, co může.“

Dr. Larry P. Arnn, Churchillův historik a životopisec, doporučil Oldmanovi „povinnou literaturu“. „Byla to velká pomoc, protože o něm musí být napsáno tak tisíc knih. Mohli byste strávit roky čtením o tomto muži!“

„Dr. Arnn a náš historický poradce, Phil Reed, hodnotili vše, co jsme jim dali k přečtení kvůli přesnosti. Kdykoli jsme je potřebovali, navštívili nás i na place.“

„Churchillova uctívaná kariéra a jeho úspěchy zahrnující jeho hrdinství během Búrských válek, jsou všechny dobře zdokumentovány. Ale Oldman byl i přesto v úžasu, když procházel veškeré úspěchy tohoto muže. Vypočítává: „Přes 50 let ve vládě, napsal 50 knih – určitě by později dostal Nobelovu cenu za literaturu. Účastnil se 4 válek. Namaloval 500 obrazů a měl 16 výstav v Královské Akademii.“

„Kdyby nebylo jeho, jaký by byl náš svět? Je nedotknutelný. Ani teď neexistuje nikdo jako on.“

Oldman cítil, že už se Churchillovi dostává pod kůži, nicméně fyzická stránka ho stále brzdila. Cítil, že roli nebude moci ztvárnit do té doby, než nejenže tohoto muže uslyší, ale také ho bude cítit fyzicky, ten způsob, kterým se pohybuje... „Musel jsem být schopen se podívat do zrcadla a vidět ho, nebo alespoň jeho duši, která se dívá zpátky na mě.“

„Věděl jsem, že Kazuhiro Tsuji je ten správný člověk – ten jediný člověk – který by mi s tím mohl pomoci. V tom co Kazu dělá, je jako Picasso.“

Oldman se s Tsujim osobně spojil. „Gary mi řekl, „Budu v tomhle filmu jenom když to budeš dělat ty.“. Diskutovali jsme o tom, ale nemohl jsem Garymu říct ne. Jako nemnoho dalších, chápe a váží si maskérských a vizážistických procesů.“

Tsuji přiznává: „Bylo to zastrašující, vytvořit takovou podobu. Největším oříškem byly jejich proporce a velikost hlavy, které jsou úplně odlišné. Gary má oválný obličej, zatímco Churchill měl stlačenější, kulatý obličej. Garyho oči jsou blízko u sebe, Churchillovy úplně opak. Musel jsem si s těmito překážkami nějak poradit.“

Bylo potřeba 6 měsíců vývoje a testování, aby dosáhli té správné rovnováhy – zkoušky u krejčího, sochaření, aplikace, přizpůsobování, přidávání a odebírání. Tahle intenzivní práce probíhala, zatímco McCarten pokračoval s revizí scénáře a Wright pokračoval se svým vlastním bádáním a shromažďováním klíčových členů štábu.

Divy během výroby tvořila ohledně make-up a vlasů i designérka Ivana Primorac. Šestkrát nominovaná umělkyně na cenu BAFTA je jednou z nejoblíbenějších Wrightových spolupracovníků a byla režisérem najata již na úplném začátku tvorby filmu, aby, jak sama říká, „navrhla look všem ostatním“.

„Churchillova figura je opravdu tak specifická – celý svět to ví – že by ho žádný herec nemohl jen tak hrát. Gary potřeboval tu siluetu k tomu, aby se přetvářil do Churchillovy tělesnosti i při mluvení a při pohybu. Tahle přeměna se odehrávala krok po kroku a v každé fázi byla fantastická. Co Kazu s Garym zvládl, je neskutečné, nikdy jsem nic takového neviděla.“

Protože tyto vytvořené části těla byly ze silikonu, poddajné látky, která obsahuje speciální tekutiny, které ji zjemňují, byl výsledek na pohled skutečný a vypadal opravdu jako kůže. Když se poté aplikovala na Oldmanův obličej, odpovídala jeho mimickým pohybům, takže i přes make-up mohl být herec kompletně expresivní.

Některé části zůstaly nepokryté umělou kůží, například Oldmanovo čelo nebo jeho rty. Testování totiž odhalilo, že pokud by umělá kůže byla na obou těchto místech, bylo by velmi složité číst jeho mimické výrazy a bránilo by mu to v hraní. Aby vše bylo s Oldmanovou mimikou synchronní, maskéři se nesměli splést ani o milimetr.

Tsuji pro Oldmana také navrhl pěnový oblek, kterému taky můžete říkat „tlustý oblek“, až na to, že je lehký. Nepomohlo to pouze jeho tvaru, ale i jeho postoji.

Produkce filmu začala na podzim roku 2016 a už v té době bylo nasazování Oldmanovy masky exaktní vědou. Trvalo to zhruba tři a půl hodiny, což protáhlo Oldmanovy pracovní dny na 18-20 hodin denně. „Do studia jsem dorazil ve tři ráno, aby mi nasadili masku a udělali make-up,“ vzpomíná. „Nasazování kostýmu trvalo další půl hodinu, zhruba do sedmi, kdy dorazil zbytek štábu.“

Vše by to trvalo daleko déle, pokud by si Oldman nenechal kompletně oholit hlavu, takže se jeho vlastní vlasy nemusely maskovat.

Poznamenává: „David Malinowski a Lucy Sibbick se mnou pracovali každý den, malovali a aplikovali vše podle Kazuových instrukcí. Byli neskutečný tým!“

„Ta hlavová část byla tak jemná,“ dokumentuje Malinowski. „Bylo to jako držet silonky naplněné pečenými fazolemi, a tuhle poddajnou věc si nasadíte na obličej. Pokud by nebyla na správném místě, prohýbala by se a mačkala.“

Wright poznamenává: „Když jsme natáčeli, všechno mi to přišlo skutečné. Úplně jsem zapomněl, že Gary má na sobě nějakou prostetickou masku.“

Malinowskii musel prostetickou kůži často doladovat, vzhledem k tomu že Winstonova rudolící tvář vyžadovala velmi jemnou práci, hlavně kvůli těm nejmenším žilkám. Proces malování začal prostetickou kůží čistou jako plátno, pouze v barvě silikonu. Každá drobná věc na Winstonově obličejí byla pečlivě namalována. Až se namalovaly všechny barevné tóny a pigmentové skvrny, Malinowski si vzal ten nejjemnější štětec a namaloval stovky křehkých červeno-fialových linek, které zpodobňují žilky.

Tsuiji několikrát přelétl Atlantik, aby osobně navštívil místo natáčení. „Nedíval jsem se tolik na Garyho, spíše jsem poslouchal to, jak dává svůj vlastní hlas do jeho vyobrazení. Úžasné bylo vidět tu podobu a zároveň slyšet ten hlas, který vychází.“

„Tohle byla rozhodně nejtěžší práce, kterou jsem jako herec dělal,“ shrnuje Oldman. „Zároveň to bylo osvobozující. Nemohl jsem se dočkat, až zase půjdu do práce a budu Winstonem. Byl jsem tam každý den a říkal jsem si: „Mám takové štěstí, že tohle můžu dělat.““

Obléknout se a začít projev

Proslovy v **Nejtemnějším hodině**, které Winston Churchill pronesl v květnu a v červnu 1940, nikdy neztratily svou sílu, ikonický status ani schopnost inspirovat. Jeden z řečníků s největším vlivem ve 20. století, jehož proslovy zmobilizovaly národ, je nadále citován a jeho citáty jsou vyvyšovány, opakovány a adaptovány. Jeho slova přesahují čas i prostor – a teď i kdyberprostor. Můžete navštívit jakoukoli stránku na internetu s citáty a Winstonova slova budou vyčnívat.

Joe Wright říká: „V **Nejtemnějším hodině** vyobrazujeme mimořádné proslovy a taky mimořádné události, které jim daly tvar.“

„Co si málokdo pamatuje je to, že Winston začínal jako žurnalista. Psaní byl jeho původní talent, takový, který mu poté dobře sloužil.“

Anthony McCarten dodává: „Ještě před vším ostatním to byl spisovatel a jeho slova stvořila věčné dědictví.“

I přesto, že několikaměsíční přípravy Garyho Oldmana na roli začaly jeho hlasem, když poprvé dorazil na místo a začal mluvit jako Churchill včetně jeho vyšperkovaného přízvuku i dialektu, jeho kolegové byli stejně překvapení.

Oldman si všiml něčeho, co uniklo i mnoha trénovaným uším. Vysvětluje: „Během poslouchání jeho proslovů – a ne jen těch, které jsou ve filmu – jsem si všiml, že Winston šišlal. Taky mluvil hodně nosově. Musel jsem umět rozhodnout, kdy to zahrát, a kdy ne.“

Pro Oldmana byl také důležitý jeho kostým. „Je to velmi osobní věc, protože kostým je to, čeho se herec dotýká.“

Držitelka Ceny Akademie Jacqueline Durran, veteránka Wrightových filmů, oblékala Oldmana poprvé od doby filmu *Jeden musí z kola ven*, tentokrát s velmi odlišnou tělesností.

„Bezmezně jí důvěřuji, je radost s ní pracovat,“ říká Oldman. Wright dodává: „Jacqueline, díky bohu za ni, přistoupila k **Nejtemnějším hodině** se stejnou vášní a entusiasmem, s kterým přistoupila k ostatním filmům, které jsme spolu dělali – i přesto, že se jednalo o spoustu mužů ve tmavých oblecích!“

Durran podotýká: „Co se týče oblékání Winstona Churchila, klíčem bylo detailně prozkoumat, jak se oblékal a pokusit se o výstižnou repliku.“

„Šlo mi hlavně o to, dát Garymu potřebné prostředky na to, aby byl Winstonelem tak, jak chtěl být a také dát Joeovi představu, kterou potřeboval.“

Oldman připomíná: „Byla tu spousta konkrétních věcí – doutník, hodinky, prsten, brýle a klobouky – byl to kloboukový muž.“

Churchillovy klobouky byly vyráběny a dodávány exkluzivně firmou Lock & Co. Hatters, nejstarším obchodem s klobouky. Založen byl roku 1676 a jejich klobouky zdobily všechny od Lorda Nelsona po Davida Beckhama. Produkce tedy zamířila přímo ke zdroji. „Bylo to jako navštívit minulost,“ říká Oldman.

S obleky se produkce obrátila na původního Churchillova krejčího. Firma Henry Poole & Co. Tailors, založená v roce 1806, vyráběla jeho oblečení. „Mít ho na sobě mi pomohlo být daleko skutečnější ve vyobrazení Churchilla,“ podotýká Oldman.

Doutníky byly značky Cohiba Siglos a kapesní hodinky vyrobila firma Montres Breguet. Boty se řešily až naposledy a ukázaly se být výjimkou potvrzující pravidlo – musely být ušité na míru, protože Churchillův původní dodavatel je již déle nevyrabí.

Lisa Bruce přiznává: „Když jsem byla na place, mrazilo mě. Každý moment jsem měla pocit, že tam stojím s tím opravdovým pánem. Co Gary dělá, aby ho vyobrazil – skrze své oči, postoj, pohyby – vytváří Winstona ve velmi důkladné podobě.“

„Ten neskutečný make-up a prostetika vás dovedou až k hlavním dveřím. Ale je to Gary Oldman, který vás doprovodí dovnitř jako Winston Churchill.“



Žena za mužem

Jak se říká, za každým výjimečným mužem je ještě výjimečnější žena. Nejdůležitější ženou v životě Winstona Churchilla během těchto čtyř velmi náročných týdnů na jaře 1940 byla jeho (po 31 let) žena Clementine, známá jako Clemmie. Svatba s ní byla, jak sám říká, jeho nejbrilantnějším úspěchem.

Jeho důvěrnice, jeho svědomí a jeho kritička Clemmie byla osobou, které Winston věřil nad všemi ostatními. Joe Wright odhaluje: „Clemmie byla stejně tak Churchillovým parťákem jak v politickém, tak i v domácím životě. Byla liberálnější než Churchill a často za liberální kauzy bojovala. Někdy jí poslechl, ale ne vždy. Ale byla nedílnou součástí jeho rozhodovacího procesu.“

Ztvárnění role Clemmie volalo po někom, kdo by postavě dodal úroveň, distingovanost, inteligenci a ostrý důvtip. „Kdo by byl lepší než Dáma Kristin Scott Thomas?“ říká Eric Fellner.

Wright souhlasil, že tato herečka nominovaná na Cenu Akademie byla pro Garyho Oldmana na plátně perfektní volbou. „*Posloucháte* Kristin kdykoli mluví,“ podotýká. „Vždycky jsem s ní chtěl pracovat a vlastně už od té doby, co jsem byl teenager, se mi vždycky trochu líbila.“

Scott Thomas obdivovala Wrightovy filmy *Pýchu a předsudek* a *Pokání*. „Práce s Joem byla přesně taková, jak jsem si představovala. Nechá herce experimentovat a je otevřený různým nápadům, není kompletně fixovaný na ten nebo onen způsob.“

„Vidím Clemmie jako sloup. Ona a Winston se navzájem zbožňovali – a měli spolu ty nejúžasnější hádky.“

„To jak během těch týdnů v květnu a červnu zvládl lidem vštípit pocit patriotismu, odvahy a pýchy bylo nevídané.“

Stejně jako Oldman dostala domácí úkoly, které ji zastrašily. „Dostala jsem od produkce krabici plnou knih, každá kniha byla tak tlustá. Ale ponořila jsem se do toho a zkoumat to bylo vážně fascinující.“

„Byla jsem si vědoma i ostatních Clemmieiných interpretací a verzí. Musela jsem si najít svou vlastní cestu, mou vlastní interpretaci a vizi Clemmie.“

Byla to Winstonova slova, která Kristin ukázala cestu. Scott Thomas říká: „V jednom dopisu Churchill píše, že nemít Clemmie po boku, tak by válku nepřežil. Je jasné, že musela být velmi podporující, ale zároveň měla velmi silné názory na politiku, a na to, co by se ve světě mělo dít a jak by se věci měly řídit – a všechno to říkala Winstonovi.“

Lise Bruce komentuje: „Emocionálně i intelektuálně si byli oba Clemmie a Churchill rovni. Nikdo neviděl za to Winstonovo pozlátko tak jako Clemmie. Kristin si toho byla dost vědoma a přenesla to také do scén s Garym. Pro ně dva to bylo jako tanec a byla vážně radost je u toho sledovat.“

Oldman říká: „Věřím, že Kristinina Clementine je kompletní. Je to báječná charakterizace. Myslím, že ona a já máme v **Nejtemnější hodině** dobrou chemii.“

Scott Thomas zase říká: „Úplně bych zapomněla, že je to Gary. Byli jsme prostě Winnie a Clemmie.“

Vycházející hvězda Lily James, která vidí příběh jako „silný příběh naší historie, historie každého z nás, kterou bychom si měli připomínat a zamyslet se nad ní“, se k herecké společnosti **Nejtemnější hodiny** přidala jako Elizabeth Laytonová, Churchillova osobní sekretářka.

James byla ráda, že „děláme film, kde nejsem objektem lásky a není to romance. Ale je tu nádherné spojení, které se vytvoří mezi Churchillem a Elizabeth.“

Scenárista Anthony McCarten se inspiroval hlavně skutečnou Elizabeth, která pod svým vdaným jménem, Elizabeth Nel vydala memoáry, které detailně zachycovaly její roky s Churchillem.

„Elizabeth je v našem filmu jako oči,“ vysvětluje Wright. „Nechtěl jsem mezi Lily a diváky vytvořit žádnou blokádu. Její pohled na příběh je velmi přístupný a vede k podle mě důležitému aspektu tohoto příběhu: Winstonovo odpojení se a poté uzdravené a posílené spojení s britským lidem.“

„Do jisté míry žil ve velmi vytrženém prostředí. V časech, kdy jeho vůdcovství bylo stěžejní, musel opustit svou bublinu a spojit se s muži i ženami v ulicích. Pouze vytvořením kontaktu s obyčejnými lidmi a nasloucháním jejich obav, mohl co nejlépe pochopit ty dopady a vlivy těch enormních rozhodnutí, která musel dělat.“

James říká: „Hrozně se mi líbilo číst Elizabethinu autobiografii. Věděla, že má práci, kterou musí dělat a měla bojovného ducha. Její kniha byla plná obdivu a můžete si všimnout, že Churchilla vážně milovala, stejně jako pravděpodobně všichni jeho zaměstnanci. Byl neskutečně tvrdý a přísný a chtěl, aby věci byly po jeho, ale zároveň měl velkorysou duši s neuvěřitelným důvtipem a humorem.“

Dodává: „Joe Wright na place vytváří takovou atmosféru, že se můžete zaměřit na lidskost charakterů, spíše než na tíhu politiky a historie.“

„Bylo to hlavně o spolupráci, vytváření vzhledu s Jacqueline Durran a Ivanou Primorac – Joe všem důvěřuje, že budou pracovat společně.“

„Lily je velmi moderní mladá žena, ale byli jsme schopni ji předělat na obyčejnější dívku ze čtyřicátých let.“

V průběhu celého filmu musela mít James na mysli veškeré detaily. „Elizabeth ho musela všude následovat, i v jeho autě, byla tam, se svým zápisníkem a psala. Za několik měsíců jsem se naučila psát profesionálně na starém psacím stroji.“

„Elizabeth byla ve službě v podstatě kdykoli, kdy bylo potřeba a já jsem se musela přizpůsobit tomu, že jsem dvacetiletá dívka, která pracuje v tak těsné blízkosti génia, pracuje na prosloveh a telegramech, které změnily běh budoucnosti.“

Durran dala této postavě větší škálu oblečení než ostatním ve filmu. Na začátku nosí Elizabeth jemné krásné šaty, ale později ji vidíte oblečenou umírněněji v upnutých kostýmcích a v pleteninách, kvůli tomu, jak se snaží udržet krok s těmi, kteří Churchilla obklopují.

„Lily má velmi zvědavou povahu, ale zároveň dokáže ukázat Elizabethinu nevinnost a to, jak Churchilla utvrzovala svou loajalitou. Opravdová Elizabeth napsala, jak náročné bylo s ním pracovat, ale jak inspirující vlastně byl, a že to byla nejlepší část jejího života a Lilyin způsob, kterým to hraje, obohacuje příběh, který vyprávíme.“



Současníci

I přes spoustu let v Parlamentu nebyl Winston Churchill jasnou volbou pro post dalšího premiéra. To se změnilo 10. května 1940, kdy ho král Jiří VI. na tento post jmenoval.

Neprodleně pozval předchozího premiéra Nevilla Chamberlaina a Viscounta Halifaxe (známého jako Edward) do svého válečného kabinetu. Churchill věděl, že Chamberlain měl Konzervativní stranu ve svých rukou a že Halifax měl na post premiéra podporu mnohých – včetně krále.

Držitel Ceny Emmy Ben Mendelsohn, který hraje krále, říká: „**Nejtemnější hodina** zkoumá pocity Jiřího VI. ohledně Churchilla a války. Byla to doba, kdy byli oba pod enormním tlakem a cesta, kterou společně museli objevovat, byla velmi úzká.“

„Byl jsem nesmírně potěšen, ale zároveň překvapen, když mě poprosili, abych hrál Jeho Veličenstvo. Pomyslel jsem si, že vyobrazit anglickou postavu takové úrovně je až moc slibná výzva na to, abych od ní odešel.“

Lisa Bruce vzpomíná: „Byl to nápad Joe Wrighta, abychom oslovili Bena. Ben musel s přehledem zvládnout jeho akcent, který navíc obsahuje známky koktání a taky to s přehledem zvládl. Po fyzické stránce to byla ještě lepší volba.“

Joe Wright vysvětluje: „Už od začátku jsem věděl, že chci, aby tuto roli hrál Ben. Obdivoval jsem jeho výkon ve *Hvězdě kriminálu*. Viděl jsem tu jeho divokou energii, se kterou umí pracovat až do momentu intenzivní koncentrace. Pod Benovým zevnějškem se toho děje spousta a to bylo skvělé pro scény s králem a Winstonem.“

Ivana Primorac podotýká: „Joe vždy vybírá ty nejlepší herce a Jacqueline Durran, já a náš tým s hercem spolupracujeme tak, abychom vytvořili jeho postavu.“

„Ben se téměř mohl postavit před kameru tak, jak byl, ale potřebovali jsme dojem majestátu. Vytvořili jsme ho včetně vlasů tak, jak vypadal král Jiří VI. A Ben najednou jinak stál a jinak se hýbal – úplně se do té role převtělil.“

„Když vidíte Churchilla a krále pohromadě, je to báječné, protože Churchill je tak důležitá postava a najednou vypadá úplně malý – neupravený a vrásčitý – a tyhle scény vás překvapí.“

Gary Oldman podotýká: „Colin Firth (který hraje krále Jiřího VI. ve filmu *Králova řeč*) zahrál krále Jiřího tak, že je těžké, se tomu vyrovnat, ale Ben to udělal brilantně. Měl k hraní krále opravdu unikátní přístup.“

„Ben zavolał Joeovi a řekl: „V mých scénách je spousta ‚erek‘.“ Pochopil, že lidé, kteří koktají – což víme, že byl králův problém – se konkrétním slovům vyhýbají a nahrazují je jinými. Ben svědomitě prošel celý scénář a to, co navrhoval, dávalo úplný smysl. Takže ty scény se opravdu přepsaly.“

Mendelsohn vysvětluje: „Nikdy se nechcete na něco vykašlat kvůli vší té snaze, kterou do toho dáváte. Nechtěl jsem předstírat, že jsem králem Jiřím VI., chtěl jsem ho interpretovat a některé věci se prostě musí udělat správně.“

Zatímco vztah mezi králem a Churchillem se během jara 1940 rozvinul, odlišné strategie a názory Churchilla, které ho oddělovaly od Chamberlaina, Halifaxe a dalších, byly všechny zdokumentovány v zápiscích, které Anthony McCarten nastudoval a které jsou odhaleny v **Nejtemnější hodině**.

„Některé překážky už za mě vytvořil Winston. Lidi, které měl ve svém válečném kabinetu a kteří mu oponovali, se mu dívali přímo do tváře. To předcházelo tomu, aby o něm mluvili za zády.“

McCarten poznamenává: „Na jedné straně byli ti, kteří podporovali smlouvu s nacisty a na té druhé ti, kteří usilovali o postavení se národa a o boj proti Hitlerovi. Winstonův konflikt s Halifaxem tyto spory vykrytalizoval, a když tohle publikum uvidí a uslyší, tak se rozhodně zamyslí nad tím, proti čemu Spojené království a Churchill stojí.“

Wright vysvětluje: „Nechtěli jsme udělat film, který by prostě řekl, že Churchill byl úžasný. Chtěli jsme, aby si publikum ty hádky opravdu mohlo poslechnout a přemítat o nich. To bylo podstatou Churchilla a sám to dělal – jako vůdce si vždy poslechl a zvážil pohledy ostatních lidí na věc a až poté se rozhodl. To v **Nejtemnější hodině** uvidíte více než jednou.“

„Doufám, že v těchto scénách lidé vyslechnou Halifaxe a opatrně zváží jeho postoj – kdyby Británie válku nevyhrála, měl by Halifax pravdu? V tom případě by Churchill nebyl hrdinou. Vítězství ve válce je souhrou spousty rozhodnutí a spousty štěstí, tragédií a dalších okolností.“

S úlevou poznamenává: „Historie dokázala, že Churchill měl pravdu, a to stojí za to oslavovat. Ale v květnu roku 1940 existovaly pro zvážení vyjednání míru pádné důvody a nejen proto, že Británie už neměla žádnou armádu – pozemní jednotky byly uvězněné v Dunkirku na druhé straně kanálu. Kdyby byli vyhlazeni, Spojené království by se vůbec nemělo jak ubránit.“

Do role Hlifaxe, aristokrata s hlubokou náboženskou vírou, Wright potřeboval herce, který by mohl na plátno přenést autoritu a přesvědčení, spíše než karikaturu nevraživosti. Produkce na tuto roli navrhla držitele Ceny Tony Stephena Dillanea a režiséra to velmi zaujalo.

„Stephen je precizní a tvrdý herec, o kterém jsem věděl, že ho můžu vložit do hádek s Churchillem a diváci ho vezmou na vědomí,“ říká Wright. „Předává morální zásady a myslím si, že diváky přesvědčí o tom, že měl také pravdu. Jeho argumenty byly opodstatněné.“

McCarten komentuje: „Ani hluchý by se nebránil dohadům o míru, ale Churchillova znalost historie mu říkala, že všechny ty země, které se poraženecky vzdaly, se nikdy nevrátily tak posílené, jako ty, které dál bojovaly.“

Aby Halifaxe důvěryhodně vyobrazil, Dillane blízce spolupracoval s Primorac – včetně toho, jak ona říká, „si oholil polovinu hlavy“. „Bylo těžké najít někoho ochotného za něj mluvit. Halifax se stal postavou na špatné straně dějin, a je těžší to podepřít nějakou objektivitou, než to obestírat nějakými mýty.“

Lisa Bruce vzpomíná: „Stephen přinesl nastudovanou perspektivu tohoto muže a každý aspekt Halifaxe zpochybňoval a prověřoval, všechny jeho odlišné stránky. Do charakterizace Halifaxe vložil několik vrstev, což Churchillovi vytvořilo silnějšího protivníka a udělalo scény z válečného kabinetu ještě dynamičtější.“

Zkušený herec Ronald Pickup se ujal role Nevilla Chamberlaina poté, co zemřel herec John Hurt, který měl Chamberlaina původně hrát. „Cítil jsem se poctěn, že můžu být v **Nejtemnější hodině**,“ říká Pickup. „Je to napínavý příběh, který je zároveň potvrzením života.“

„Neville Chamberlain byl pro appeasement s Hitlerem, ale Dolní sněmovna to odmítla a vynutila si jeho rezignaci. Ale zůstal v čele unionistické strany a stále měl nějaký vliv. Chodil v uniformě, už ze své podstaty byl věrný své zemi.“

Douglas Urbanski vysvětluje: „Co Ron do této role přináší, je kombinace zranitelnosti a síly. V jeho výkonu, jenom v jeho očích, vidíte tolik z toho, jak se tyto týdny vyvíjely.“

„Spousta lidí má pocit, že Churchill a Chamberlain byli protivníci. Co mnozí lidé nevědí je, že Churchill před Dolní sněmovnou po Chamberlainově smrti pronesl nádhernou řeč.“

Pickup říká, že: „Hraní s Oldmanem bylo zároveň mrazivé a dojemné. To, jak Gary Winstona vyobrazil a jakou životní sílu v jeho výkonu měl. Myslím, že je to ohromný herec, protože tohle všechno dělá, bez jakýchkoli komentářů.“

„Anthonyho nádherně napsaný scénář nikoho neodsuzoval. Joe nás držel dál od přehánění, svoje postavy miluje.“

Bruce poznamenává, že každý člen obsazení profitoval z Wrightovy oddanosti „velmi specifickým detailům. Nikdy jsem nebyla ve filmu, kdy režisér s herci

dva celé týdny nacvičoval a umožnil jim, aby opravdu našli ty postavy, kterými byli. Spousta herců mluvila o tom, jak výjimečné tohle skutečně je.“

Oldman přiznává: „Těch 10 týdnů pro mě byla absolutní radost – tolik jsem nenacvičoval od svých dob na jevišti.“

Bruce dodává: „Joe přivedl znalce a historiky, aby mohli hercům radit, zorganizoval výlety na různá důležitá místa, přizval k procesu i Churchillovy rodinné příslušníky ...“

„Je úplně na jiné úrovni než ostatní filmoví tvůrci, právě díky tomu, jak pracuje. V jeho filmech je to evidentní, protože nemáte pocit, že se díváte na něco hraného; přípravy na jeho interpretaci jsou znamenité.“